

Joanes Etxebarren

*Urepele,
Nafarroa
Beherea (1921)*

Aurkibidea

Biografia

Xoriainean sortua eta bertan bizi izandakoa da. Laboraria izateaz gain, kontrabandan ere pila bat aritu da. Aleman okupazio denboran, Austriako soldadu batekin adiskidetu zen.

Zintak

URE-005

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Aire, Xan
- **Data:** 2009-12-01

- **Iraupena:** 99 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Aire, Xan

Pasarteak

1. Etxerako bidea eta ura

- **Erref:** URE-005/004
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:04:47. **Bukatu:** 00:07:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

Laburpena:

Etxerako bidea dinamitaz eta aitzurka egin zuten langileek 1956an. Ordura arte, oinez ibiltzen ziren beti. Haur denboran argindarrak ez zuten etxean. Ura nola ekarri zuten kontatzen du Xanpierre; aurretik ur bila joan beharra izaten zuten. Inguruko hainbat etxetan astoz ibiltzen ziren ura eramaten.

2. Hiru artalde etxean

- **Erref:** URE-005/006
- **Iraupena:** 0:04:24. **Hasi:** 00:10:32. **Bukatu:** 00:14:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:

Abereak nondik nora ibiltzen ziren aipatzen dute. Anai bakoitzak bere artaldea zuen eta batzuetan hiru anaien ardiak batera ibiltzen ziren, 800-900 buru. Xoraiaineko etxola beraiek egin zuten. Xoraiaineko bordan belarra egiten zuten baina basurdeak ibiltzen hasi zirenean, utzi egin behar izan zuten.

3. Ardi burubeltzak eta burugorriak

- **Erref:** URE-005/009
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:19:41. **Bukatu:** 00:22:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:

Ardi burubeltzak eta burugorriak zituzten, azken hauek merkeagoak baitziren. Arraza bien arteko desberdintasunak azaltzen dituzten.

4. Ardiak kendu beharra

- **Erref:** URE-005/010

- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:22:13. **Bukatu:** 00:23:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:

Joanesez ez zituen ardiak inora eramaten, etxean mantentzen zituen ehun bat buru. Gainontzeko abereak ere zaintzen zituen. Paueko gizon bat etorri eta ardiak kenarazi zizkien, hainbat baldintza jarrita.

5. Ardien bazka

- **Erref:** URE-005/013
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:29:29. **Bukatu:** 00:32:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:

Ardiei belarra eta sorra eskaintzen zizkieten eta artoa ere ematen zieten. Ardiak osasuntsuago bizi ziren. Gaztainak eta ezkurak ere jaten zituzten. Baztan aldean lizar hostoak ematen zizkieten. Zenbaitek "iraxaharra" egiten zuen.

6. Gaueko lanetan ibiliak

- **Erref:** URE-005/014
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:32:51. **Bukatu:** 00:35:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa

Laburpena:

Gaueko lanetan hiru anaiak ibiliak dira aurreko belaunaldiei segida emanaz. Zer ekarri eta eramaten zuten aipatzen du Joanesez. Bizimodua aurrera ateratzeko beharrezkoa zen gaueko lanetan ibiltzea edo Ameriketara joatea. Nola lan egiten zuten azaltzen dute. Kontrabandisten bideak baziren. Karabineroengandik ihesi ibiltzen ziren ilunpean.

7. Kontrabandaren antolatzaileak

- **Erref:** URE-005/015
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:35:57. **Bukatu:** 00:37:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa

Laburpena:

Aro txarrarekin ere gaueko lanean aritzen ziren. Baziren koordinazio lana egiten zutenak eta haiek ematen zizkieten aginduak eta dirua.

8. Kontrabandaren arriskuak

- **Erref:** URE-005/016
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 00:37:46. **Bukatu:** 00:40:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa

Laburpena:

Paketeak eramaten zituzten kontrabandan. Tiroka hartzen zituzten karabineroek zenbaitetan. Lapurdiko lurretan hainbat gai garraiatzea libre izaten zuten. Nola ibiltzen ziren kontatzen du Joanesek.

9. Jendearen joan-etorria

- **Erref:** URE-005/017
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:40:35. **Bukatu:** 00:42:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa
- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Alemaniarren alde edo kontra ibiliak

Laburpena:

Mugaz bestaldetik jendea pasatzen zutenean, beraiek ez zuten jakiten. Gerra garaian espainiarrak eta geroago portugaldarrak ere igarotzen ziren. Bordetan eta kobazuloetan gordetzen zituzten.

10. Iheslariak eta artzaiei baimenak

- **Erref:** URE-005/018
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:42:43. **Bukatu:** 00:45:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Espainiako gerla denboran, iheslariak harrapatzen bazituzten hil egiten zituzten. Erreketeak eta falangistak ibiltzen ziren inguruetan. Gertaera bat kontatzen du Joanesek. Bertako jendeak kontuz ibili behar izaten zuen. Mendian ibiltzeko artzaiek agiri bat edukitzen zuten baimen gisara.

11. Austriar soldaduaren lagun

- **Erref:** URE-005/023
- **Iraupena:** 0:03:01. **Hasi:** 00:55:09. **Bukatu:** 00:58:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Eragina Ipar Euskal Herrian

Laburpena:

Alemaniarrek izan ordez, austriarrak ziren. Batekin laguntasuna egin zuten eta beraien aitarekin egoten zen hizketan. Aita 1914ko gerlan bortxaz ibilia izan zen, soldadua bezala.

12. Gerlatik ezkutuan

- **Erref:** URE-005/025
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 01:00:01. **Bukatu:** 01:01:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Eragina Ipar Euskal Herrian
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Domingo bezala, beste hiru lagun ere ezkutuan egon ziren. Beldurrez egoten ziren. Espainiarrek iheslariak bildu eta Argeliara bidali zituzten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-01-07

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com